

ZÁPIS: Whats'up EU: Gender Equality in HEU

Datum:	1.4.2021
Místo konání:	online
Zapsal/a:	Lenka Pavličová, junior odborný konzultant pro výzkum

1

Dne 1. dubna 2021 proběhl první díl z nové diskuzní série *What's up, EU?* organizovaná Maastrichtskou univerzitou (Campus Brusel), série se věnuje tématům zaujímajícím čelní místo v agendě EU. První díl byl věnován problematice genderové rovnosti v RP Horizont Evropa, kterou představila **Mina Stareva (GŘ RTD)**.

Kontext v rámci EU

Stareva zdůraznila, že téma rovnosti a rovnoprávnosti (*equality*) v současné době rezonuje čím dál více – vůbec poprvé za fungování EK byla ustavena funkce Komisaře pro rovnost (v současné době ji zastává Helena Dalli), dále byla vytvořena Pracovní skupina pro rovnost (*Task Force for Equality*), novinkou je rovněž Akční plán EU na boj proti rasismu (*EU Anti-racism Action Plan 2020–2025*) a zavedení *Strategického plánu pro LGBTQI rovnost (LGBTQI Equality Strategy 2025–2025)*, zároveň je daleko více pozornosti věnováno genderově motivovanému násilí existujícímu i v akademické sféře, který je v současné době předmětem veřejné diskuze a konzultace. Na základě podnětů zaslaných do veřejné konzultace bude sestaven nový právní předpis pro boj proti genderově podmíněnému násilí. Podněty je možné zaslat prostřednictvím dotazníku, více informací o veřejné konzultaci otevřené do 10.5.2021 naleznete [na webu EK](#).

Stareva připomněla, že otázka rovnosti pohlaví byla jednou z priorit ERA od roku 2012, se třemi následujícími cíli snažícími se o změnu na institucionální úrovni: 1. rovnost pohlavní ve vědecké kariéře na všech úrovních 2. rovnost pohlaví na úrovni rozhodovacích orgánů 3. zapojení genderové dimenze do kontextu VaVal.

K podpoře institucionální změny byla zavedeno celkem 21 projektů a dalších akcí a další iniciativy podporující koordinaci a spolupráci se subjekty v oblasti VaVal. Stareva konstatovala, že i přes velké množství projektů a iniciativ panuje v oblasti VaVal i nadále genderová nerovnost, s velkými rozdíly napříč EU. Zde několik příkladů: velice nízké zapojení žen do oblasti STEM (*science, technology, engineering and mathematics*), pouze 24 % žen na vysokých akademických postech, ženy představují méně než 10 % ze všech držitelů patentů atp.

Stareva zdůraznila, že cílem je vytvořit inkluzivní plán pro rovnost pohlaví, který by byl inkluzivní v následujících ohledech: 1. protínání všech sociálních kategorií (*intersecting*) jako etnicita, sexuální orientace, věk, handicap...2. inkluzivita ve smyslu větší spolupráce a propojení privátního a inovativního sektoru 3. geografická inkluzivita, tzn. spolupráce se všemi ČS a AS.

Tento inkluzivní plán pro rovnost pohlaví (*Inclusive gender equality plans*) by měl rozvinut ve spolupráci s univerzitami, členskými státy a se zapojenými stakeholdery s cílem propagace rovnosti pohlaví v evropské oblasti VaVal.

Rovnost pohlaví a Horizont Evropa

PODPOŘENO
PROJEKTEM
MŠMT MS2102

Stareva vysvětlila, že otázka rovnosti pohlaví je začleněna do tří sekcí v HEU: 1. Pilíř 2 – Klastř 2: Kultura, kreativita a inkluzivní společnost 2. Pilíř 3 – Evropská rada pro inovace 3. Rozšiřování účasti a posilování ERA – Reforma a zlepšování evropského systému výzkumu a inovací.

Otázka genderové rovnosti se navíc od roku 2022 stává povinnou součástí projektů, skrz adopci tzv. plánu na rovnost pohlaví (*gender equality plan*), rok 2021 je v tomto ohledu přechodným obdobím. Rovnost pohlaví bude kritériem hodnoceným v rámci *excellence* (*Excellence criterion*).

Stareva dále představila posílená ustanovení (*strengthened provisions*) pro otázku genderové rovnosti:

1. Článek 25: Kritéria pro výběr (Award Criteria and Selection)
2. Článek 45: Monitorování a podávání zpráv (Monitoring and Reporting) – v reportech bude nově v kolonce „pohlaví“ na výběr ze tří možností (žena/muž/nebinární)
3. Pracovní program 2021 Evropské rady pro inovace (EIC) se zaměří na otázku rovnosti pohlaví – min. 40 % funkcí z rady EIC, EIC expertních hodnotitelů a v dalších sekcích EIC budou zastávány ženami, cílem je pak 50% účast žen; podpůrné business služby v EIC Akcelátoru (tzv. *The Business Accelerator Services*) budou zahrnovat speciální služby pro ženy účastnící se tohoto projektu; podpora žen v oblasti *deep-tech start-upů* v rané fázi (tzv. *Women Tech Eu Initiative*) atp.

Stareva rovněž představila cenu EU pro inovátorky (*EU Prize for Women Innovators*), přihlášky je možné zasílat až do 30.6.2021. Budou uděleny celkově tři ceny, každá ve výši 100 tisíc eur, je vyhlášena i speciální kategorie pro začínající inovátorky omezená věkovou hranicí 30 let, ve výši 50 tisíc eur. Výherkyně budou vyhlášeny v listopadu 2021.

Q&A

Q: Budou mít otázky genderové rovnosti dopad na hodnocení v rámci excellence?

MS: Každý projekt by měl zahrnovat analýzu, jakým způsobem bude mít daný projekt dopad specificky na muže a ženy. Je to tedy důležitým kritériem pro hodnocení excellence projektu.

Q: Jaká jsou kritéria pro odborného hodnotitele mající expertízu v oblasti genderu? Počítá se s nějakými kroky k šíření povědomí o problematice genderové rovnosti mezi všemi hodnotiteli?

MS: Budou zavedena školení na toto téma. EK by současně měla zdůraznit nutnou potřebu nabrat více odborných hodnotitelů specializujících se na oblast gender. K propagaci nábory budou možná využita sociální média.

